

Erik van Grinsven stuurt in zijn bedrijfsvoering al zes jaar op voerefficiëntie

Blijven rekenen aan rendement

Niet piepen over de laatste honderd euro, maar investeren in relaties. Met dit uitgangspunt maakt Erik van Grinsven zijn intensieve melkveebedrijf minder kwetsbaar voor de voermarkt. De efficiëntie van de omzetting van voer in melk heeft daarnaast zijn volle aandacht, net als de opbrengst van de eigen grond.

tekst **Wichert Koopman**

Als het groeiplan is voltooid, produceert Erik van Grinsven (46) in Sint-Michielsgestel, onder de rook van Den Bosch, volgend jaar op zijn eigen grond ruim 40.000 kilo melk per hectare. Dit jaar realiseert hij met gemiddeld 245 koeien en vier robots een jaarproductie van 2,5 miljoen liter melk op 80 hectare land.

Binnenkort wordt de vijfde robot geplaatst en kunnen alle 295 plaatsen in de stal in gebruik worden genomen door melkkoeien. Voor de droge koeien zal nog huisvesting in een bestaande loods moeten worden gecreëerd. Uiteindelijk wil hij de productie opvoeren tot zo'n 3,3 miljoen liter per jaar. Over de beschikbaarheid van voer maakt Van Grinsven zich voorlopig geen zorgen. Afgelopen jaren investeerde hij in vaste relaties met varkens- en vleeskalverhouders die mais voor hem telen.

Meer grond, minder kwetsbaar

'Zekerheid op de langere termijn is voor mij belangrijker dan winst op de korte termijn', vertelt Van Grinsven over zijn strategie om zich te vergewissen van voldoende voer van goede kwaliteit. 'In de loop van het seizoen bespreek ik de plannen met mijn vaste leveranciers en voor de oogst bepalen we de prijs per hectare op basis van de geschatte opbrengst en de situatie op de voermarkt op dat moment. Voordat de mais gehakseld wordt, hebben de telers het geld op hun rekening staan', geeft de veehouder aan. 'En ik ga achteraf niet lopen piepen over de laatste honderd

Een efficiënte indeling van de opslag levert bij voeren tijdswinst op

euro als de opbrengst een keer tegenvalt. Ik weet dat het ook wel eens meezit.'

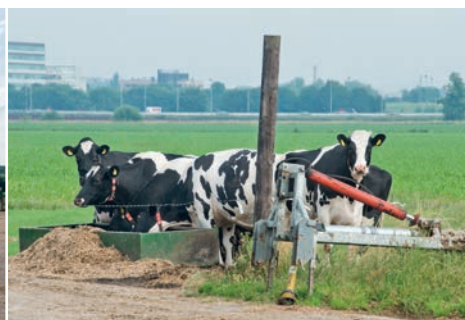
Overigens streeft de ondernemer er wel naar de balans tussen melkproductie en grond op zijn bedrijf weer meer in evenwicht te brengen. In de laatste vijf jaar kocht hij in totaal al dertig hectare land bij en als de gelegenheid zich voordoet, zal hij opnieuw investeren in grond. 'Het was een bewuste keuze om eerst te groeien in aantal koeien, maar de volgende stap in de bedrijfsontwikkeling is wel weer extensiveren', vertelt de Brabantse veehouder. 'Volledig zelfvoorzienend worden zal niet lukken en is ook niet nodig, maar met meer grond eronder is het bedrijf op de lange termijn toch minder kwetsbaar.'

Investeren in buffer

Ook voor Van Grinsven was 2014 financieel een goed jaar. 'Ik heb van dat extra verdiende geld geen nieuwe tractor gekocht, maar minstens 20.000 euro geïnvesteerd in grondverbetering in de vorm van het aanleggen van drainage, vlak schuiven en compost uitrijden. Grond is te duur om er niet alles aan te doen om deze maximaal te laten renderen', stelt de ondernemer. 'Ik ben ervan overtuigd dat met aandacht voor het land nog heel veel winst is te halen.'

Zo bezuinigt de veehouder niet op het nemen van grondmonsters. Bovendien bepaalt hij per perceel globaal de opbrengst door de chauffeur van de hakselaar het aantal wagens te laten tellen. 'Zo kan ik uitrekenen hoeveel kuub er van een hec-

Een deel van de droge koeien is tijdelijk buiten gehuisvest

Erik van Grinsven (hier met zoon Daan)

Erik van Grinsven heeft in vof met zijn vrouw Marian een intensief melkveebedrijf. Hij moet jaarlijks minstens 25 hectare mais aankopen. Het maakt hem bewust van het belang van een goede voerefficiëntie.

Aantal koeien:	230
Aantal stuks jongvee:	165
Oppervlakte land:	80 hectare
Rollend jaargemid.:	10.497 4,51 3,73

tare komt. En door daarnaast van een aantal wagens een monster te nemen en het percentage droge stof te bepalen weet ik de opbrengst.'

Vorig jaar realiseerde Van Grinsven op zijn eigen maispercelen een gemiddelde opbrengst van 19 ton droge stof per hectare. Van zijn grasland kwam 13 ton droge stof.

De goede melkprijs en het groeiende seizoen vormden voor de veehouder ook aanleiding om een buffervoorraad aan te leggen. Hij kocht vorig jaar dertien hectare meer mais dan hij op papier nodig had. 'De buffer, waar ik zeker drie maanden van kan voeren, blijkt nu, naast een geruststellende gedachte, ook nog eens een goede investering', stelt de ondernemer. 'Het voer kon dit jaar wel eens schaarser en duurder worden.' Van zijn vaste leveranciers zal de veehouder de mais zeker weer afnemen, maar verder wacht Van Grinsven vooralsnog rustig af wat er op hem afkomt.

Snel grote bedragen

De grote bedragen die de veehouder uitgeeft aan de aankoop van mais, drukken hem ieder jaar weer met de neus op de feiten. Ruwvoer is te duur om er achteloos

De twee productiegroepen hebben elk een eigen bekapbox

mee om te gaan. De efficiëntie van de omzetting van voer in melk heeft dan ook zijn volle aandacht. Al zes jaar bepaalt hij dagelijks de verhouding tussen de voeropname en de melkproductie van de koeien. De eerste jaren registreerde hij de cijfers op papier en maakte hij de berekening in een zelfgebouwd Excel-programma. Nu beschikt hij over een automatische koppeling tussen de productieregistratie en krachtvoerverstrekking in de melkrobots en een tablet op de shovel waarop exact het gevoerde rantsoen wordt ingevoerd. Zo krijgt hij dagelijks inzicht in de ontwikkeling van de voerefficiëntie, inclusief de financiële consequenties. 'Het gaat snel over grote bedragen', heeft de veehouder geleerd. 'Een tiende hogere voerefficiëntie realiseren levert 4200 euro per maand op.' Het kengetal varieert op het Brabantse bedrijf gemiddeld tussen de 1,5 en 1,6 kilo voer per kilo melk.

Ook als het gaat om de samenstelling van het rantsoen vertrouwt Van Grinsven niet op zijn natte vinger. Zo bepaalt hij maandelijks het actuele percentage droge stof van de kuilen die hij voert. 'Dit wijkt soms zo maar procenten af van de waarde op papier', ervaart hij. 'Logisch, want van een sleuvsilo van zeventig meter lang wordt bij de bepaling van de voederwaarde maar een beperkt aantal monsters gestoken. Dat geeft gemiddeld wel een goed beeld, maar op deze lengte kan de variatie natuurlijk groot zijn.'

Hoge arbeidsefficiëntie

Naast een goede benutting van het voer realiseert Van Grinsven op zijn bedrijf ook een hoge arbeidsefficiëntie. Hij concentreert zich op het werk op kantoor en in de stal, waar hij twee dagen in de week hulp heeft van een vaste zzp'er. Landwerk laat de veehouder voor het grootste deel over aan de loonwerker. Zoon Daan (15) zit op de mas en steekt daarnaast thuis regelmatig een helpende hand toe. 'Als het lekker loopt, is de voerefficiëntie goed en kun je ook lekker efficiënt wer-

*Van boven naar beneden:
Zoon Daan neemt een monster van de maiskuil*

Wekelijks bepaalt Van Grinsven het drogestofpercentage van de kuilen

Door een koppeling van de voergift aan de melkproductie heeft Van Grinsven dagelijks inzicht in de voerefficiëntie

Het werkelijk geladen rantsoen wordt op de shovel ingevoerd op een tablet

ken. Door zo veel mogelijk preventief, op basis van harde cijfers en volgens een vaste planning te werken proberen we op de feiten vooruit te lopen in plaats van erachter aan te hollen', vertelt de veehouder over zijn management.

De cijfers maken duidelijk dat deze werkwijze hem geen windeieren legt. Zo is het vervangingspercentage twintig procent en hadden de afgevoerde koeien in het afgelopen boekjaar gemiddeld bijna 43.000 kilo melk geproduceerd. De afkalfleeftijd van de vaarzen ligt op 23,7 maanden.

De veehouder houdt en voert zijn koeien in twee productiegroepen, waarbij de dieren worden overgeplaatst van de hoog naar de laagproductieve groep op het moment dat ze drachtig zijn gevoeld én minder dan 40 kilo melk geven. Opmerkelijk detail: in beide groepen staat achter de robots een klauwbekapbox. 'Het is een investering van een paar duizend euro, maar ik weet zeker dat die zijn geld oplevert', motiveert Van Grinsven deze keuze. 'Het bespaart me tijd en zo maak ik het mezelf gemakkelijk om boven op de klauwgezondheid te zitten.'

Vruchtbaarheid essentieel

Jarenlang rekenen aan het kengetal heeft Van Grinsven goed inzicht gegeven in de factoren die bepalend zijn voor de voerefficiëntie. Zo is de gemiddelde lactatielengte van de veestapel van grote invloed. Dit komt naar voren als de veehouder de afzonderlijke waarden laat zien van de hoogproductieve groep en de laagproductieve groep. Het verschil is zomaar 0,2 kilo melk per kilo voer.

Het voorbeeld toont aan dat een goede vruchtbaarheid van essentieel belang is voor het realiseren van een efficiënte omzetting van voer in melk. Verse koeien maken immers meer melk van een kilo voer dan oudmelkte koeien. Met hulp van intensieve begeleiding door een vruchtbaarheidsadviseur, die om de week samen met de veehouder controleert op dracht en probleemkoeien opvoelt, realiseert Van Grinsven een tussenkalftijd van 387 dagen bij een inseminatiegetal van 2,1.

'Sinds we twee jaar geleden op deze manier zijn gaan werken, is de gemiddelde tussenkalftijd met zo'n twintig dagen gedaald', geeft Van Grinsven aan. 'Door de begeleiding verlies ik probleemkoeien niet uit het oog en ben ik ook scherper geworden op tochtsignalering. Het bespaart me de aanschaf van een duur systeem voor tochtdetectie.'